

datum Donderdag 28 januari 2021

kenmerk

onderdeel

informant Bianca de Greef

doorkiesnummer 06 50 83 50 38

onderwerp

Geachte leden van de Raad,

In maart van vorig jaar zijn we als gemeenten in Veiligheidsregio IJsselland gezamenlijk de strijd tegen het coronavirus aangegaan. Hoewel de cijfers zich in de zomer stabiliseerden bevinden we ons momenteel in de tweede besmettingsgolf en bereiden we ons voor op de derde golf. Er is echter perspectief: we zijn gestart met vaccineren en op 30 januari wordt ook in IJsselland de eerste 90-plusser gevaccineerd.

Sinds de invoering van de Wet Tijdelijke Maatregelen COVID19 liggen verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer bij de gemeenten. We hebben in goed overleg besloten nog steeds bij elkaar te komen in het Regionaal Beleidsteam, en gebruiken dit overleg om met elkaar af te stemmen hoe we met verschillende zaken omgaan. Na elke vergadering van het Regionaal Beleidsteam informeer ik u middels deze brief over de stand van zaken en over de maatregelen en besluiten die wij gezamenlijk nemen.

Op woensdag 27 januari kwam het RBT bijeen. Aan de hand van de Corona Monitor van afgelopen week werd het beeld geschetst door de operationeel leider en de directeur publieke gezondheid:

- De daling van het aantal besmettingen in de regio IJsselland is gestagneerd. Dit baart zorgen voor de scenario's rond gemuteerde virusvarianten, zoals de Britse, waarmee het RIVM rekent. Waar op dit moment 1000 tot 1200 mensen zich per dag laten testen door GGD IJsselland, is er ruimte voor 5000 per dag. Deze capaciteit kan hard nodig zijn wanneer het coronavirus zich vanwege de Britse variant sneller gaat verspreiden. Het RIVM geeft aan dat deze variant inmiddels verantwoordelijk is voor ongeveer 1/3 van de besmettingen. Het feit dat minder mensen zich laten testen kan komen door de lockdown maar ook kan dit te maken hebben met een zekere coronamoeheid.

- Clusters zijn in onze regio voornamelijk te vinden binnen de VVT sector. Daar waar eerder 40% van de VVT sector te kampen had met besmettingen, is dit aantal momenteel gedaald naar ongeveer 20%.
- Binnen onze gemeenten zijn Hardenberg en Staphorst de gemeenten met het hoogste aantal besmettingen per 100.000 inwoners. Samen met de gemeenten zet GGD IJsselland verschillende acties op om de testbereidheid te stimuleren. Zo is per 23 januari een pop-up testlocatie in Staphorst opgezet. De locatie wordt veel bezocht. GGD en gemeente hopen door dichtbij te zijn dat meer mensen zich laten testen, zodat de samenleving grip krijgt op het coronavirus en de verspreiding ervan kan remmen.
- GGD IJsselland voert volledig bron- en contactonderzoek uit. Dit betekent dat alle positieven én hun nauwe contacten gebeld worden. Bovendien nemen de bron- en contactonderzoekers vaker contact op met mensen om te horen hoe het met ze gaat en of het lukt in isolatie te blijven.
- Het vaccineren van zorgmedewerkers uit verpleeghuizen verloopt voorspoedig. 300 mensen hebben elke dag een afspraak bij GGD IJsselland en nagenoeg iedereen komt de vaccinatie ook daadwerkelijk halen.
- Zaterdag 30 januari start GGD IJsselland volop met het vaccineren van 90-plussers (uitnodiging via huisarts) en daarna 85-plussers (uitnodiging via RIVM). De huisarts bepaalt of mensen mobiel genoeg zijn om de GGD te bezoeken. Als dat niet zo is dan verzorgt de huisarts de vaccinatie zelf.
- Met het vaccineren van ouderen krijgt de GGD meer vaccins per dag. Zodra 300 mensen meer per dag zijn ingepland, wordt de tweede locatie in de Evenementenhal Hardenberg in gebruik genomen (vanaf 8 februari).
- Rondom de zorg continuïteit kunnen we spreken van stilte voor de storm. De ziekenhuizen zitten op de grens van hun capaciteit, de bezetting stabiliseert en iedereen bereidt zich met alle ketenpartners volop voor op de gevolgen van een exponentiële groei van de Britse variant.
- De naleving van de maatregelen is over het algemeen goed, al neemt de onrust in de samenleving toe. Overtredingen worden vooral gesignaleerd rondom de avondklok, ondernemers die illegaal open zijn, bezorgdiensten die de regels overtreden en samscholingen in thuissituaties, keten en in de openbare ruimte. Afgelopen week hebben we in IJsselland 210 bekeuringen en officiële waarschuwingen uitgedeeld.
- De situatie is over het algemeen in de regio beheersbaar. We merken echter spanningen in de samenleving wat zich uitte in oproepen om te rellen in Zwolle, Deventer en Kampen. In Zwolle waren er maandag ook daadwerkelijk grotere ongeregelheden. Handhavers pakken de komende tijd door op onder andere de avondklok, illegale feesten en samenkomsten. Dit betekent dat er niet meer eerst gewaarschuwd wordt, maar sneller gelijk beboet.

Veiligheidsberaad

De voorzitter blikte kort terug op het Landelijke Veiligheidsberaad. Dit overleg stond grotendeels in het teken van de gebeurtenissen en rellen van afgelopen weekend. We hebben voornamelijk doorgepraat wat we als bevoegd gezag willen uitstralen. Vooral aanspreken en in gesprek gaan of escalerend communiceren? En hoe we meer aan de voorkant komen te staan in plaats van alleen met harde hand optreden. Daarnaast zijn de uitgangspunten rondom demonstraties verder geduid en zijn de grote zorgen over de continuïteit van de zorg bij een derde golf gedeeld. De uitleg en het verhaal rondom de tegenstelling van lagere besmetting cijfers aan de ene kant en zwaardere maatregelen aan de andere kant is moeilijk, terwijl juist die zwaardere maatregelen nodig zijn om de cijfers lager te krijgen om de opmars van de Britse variant de onderdrukken.

Zorg en vaccinaties

De directeur publieke gezondheid, Rianne van den Berg, geeft een terugkoppeling over de datadiefstal bij het landelijke team van de GGD. Hierbij zijn persoonsgegevens gedeeld met externen. GGD IJsselland heeft hier ook vragen over gekregen van inwoners van IJsselland. De GGD-GHOR geeft antwoorden op de vragen die leven via <https://ggdghor.nl/actueel-bericht/veelgestelde-vragen-over-datadiefstal/>

De vaccinatiestrategie wordt landelijk door het ministerie van VWS bepaald: welke doelgroepen mogen eerst, wanneer wordt de tweede vaccinatie gegeven, zijn typen vaccinaties qua eerste en tweede prik te combineren ja of nee, etc. GGD IJsselland anticipeert op deze strategie door proces en werkwijze steeds aan te passen en te werken met meerdere scenario's gericht op o.a. snelheid en zorgvuldigheid. Cruciaal voor realisatie van meer locaties zijn de beschikbaarheid van vaccins en het type vaccin.

Het RBT heeft ingestemd met het voorstel voor verdere spreiding van vaccinatielocaties en gevraagd verdergaande fijnmazigheid te realiseren indien mogelijk. Gekeken is o.a naar de locaties van buurregio's en bereikbaarheid voor inwoners. Naast Zwolle en Hardenberg oriënteert de GGD zich, samen met de gemeentes, in eerste instantie op nog drie locaties in Deventer, Kampen en omgeving Dalfsen/Raalte/Ommen. Samen met gemeenten wordt gekeken naar geschikte locaties, binnen de landelijk gestelde eisen, zoals voldoende ruimte binnen en buiten (vaccinatie-units, meerdere rustplekken per priklijn, EHBO-ruimtes, preparatieruimtes, sanitair, magazijn, personeelsruimte, etc)en langdurige beschikbaarheid. De start van het moment waarop de zogenaamde massa gevaccineerd kan worden (zodra vaccin beschikbaar is!) ligt volgens huidige inschatting rond medio april.

GGD IJsselland organiseert een webinar voor gemeenteraadsleden over vaccinaties. De uitnodiging van dit webinar volgt nog.

Ina Kuper, directeur Isala en voorzitter van het ROAZ, lichtte als gastspreker toe hoe de zorg ervoor staat. Het aantal bezette bedden neemt niet af. Niet op de intensive care en niet op de verpleegafdelingen. Mensen die in het ziekenhuis worden opgenomen zijn er ernstiger aan toe dan in het voorjaar van 2020. Oorzaak is dat de zorg meer ervaring heeft opgedaan met corona, zodat sneller thuis de juiste zorg wordt geboden. Als je dan toch in het ziekenhuis terecht komt dan ben je echt erg ziek. 50% van de mensen die op de ic terechtkomen overlijdt, wat ook geldt voor 35% van de mensen die op verpleegafdelingen liggen. Het feit dat de bedden vol blijven, betekent dat steeds weer nieuwe mensen worden opgenomen. De grootste groep mensen die met COVID-19 in het ziekenhuis terechtkomt bestaat uit mannen, 55+ met overgewicht. Echt oudere mensen komen niet op de ic terecht, omdat dat een te zware belasting voor ze is.

De zorgketen in de regio houdt rekening met verschillende scenario's in verband met de Britse coronavariant. De rekenmodellen laten zien dat in het ergste geval er eind februari een verdubbeling van het aantal patiënten is. Er is ook een scenario dat dit aantal in de loop van maart nogmaals verdubbelt. De verschillende zorgpartners, van ziekenhuizen en de VVT sector tot zelfstandige behandelklinieken, de gehandicaptenzorg, de GGZ en apothekers, maken plannen hoe dit kan worden opgevangen, waarbij de inzet van personeel het knelpunt is.

Het vaccineren van ouderen is van groot belang. Maar ook van de acute zorg-medewerkers (die veelal thuis besmet raken), zodat zij aan het werk kunnen blijven.

Openbare orde

Ramon Arnhem, districtchef politie IJsselland, neemt ons mee in de ongeregelheden en onrust in de samenleving van afgelopen week. Allereerst spreekt hij zijn waardering uit voor de intensieve samenwerking met alle partners en bedankt hij de aanwezigen voor alle warme reacties die de politie heeft mogen ontvangen. De politie prepareert zich, zowel pro actief als repressief, op basis van informatie. Maandag waren er meerdere oproepen in onze regio om te rellen. In Deventer en Kampen werd dit vanuit verschillende kanten door gemeente, partners en politie actief ontmoedigd en er ontstonden geen grote ongeregelheden. Met dezelfde pro activiteit werd er in Zwolle opgetreden wat ertoe leidde dat bij het station en in Holtenbroek onrusten in de kiem gesmoord konden worden, maar in de binnenstad ontstonden er toch rellen. De orde kon gelukkig snel weer hersteld worden. Dezelfde oproepen verschenen dinsdag waar actief door alle partijen op geparticipeerd is door snel en adequaat op te treden en door te ontmoedigen. Ongeregelheden bleven in onze regio uit. Dat neemt niet weg dat deze dagen enorm belastend waren voor de politieorganisatie. De cruciale factoren in het optreden waren de samenwerking in preventieve sfeer, het snel en adequaat optreden, de uitgebreide informatiepositie, noodbevelen, maar ook de acties naderhand zoals brieven sturen naar alle ouders om hun kinderen thuis te houden en het langsgaan van de politie bij zo'n 50 huishoudens die hierbij betrokken waren. Het gezag en legitimiteit proberen wij hier in IJsselland te verkrijgen door de sociale interactie en de dialoog met elkaar. We werken daarbij informatie gestuurd en schalen snel op.

Het Openbaar ministerie geeft ook complimenten voor de samenwerking en geeft aan dat het opsporingsonderzoek gestart is waarbij de grootste raddraaiers snel voorgeleid moeten worden. Ook de gemeenten hebben een open en constructieve samenwerking ervaren. De samenleving spreekt zijn afschuw rondom de rellen uit. Naast het feit dat de overheid moet optreden, komt de correctie ook uit de samenleving zelf. We hebben gesproken over onze rol en wat we kunnen doen in de preventieve sfeer.

Evenementen en uitvaarten

De regionale lijn is dat tot 1 maart geen aanvragen voor evenementen in behandeling worden genomen. Daarna geldt een termijn van 8 weken, dus 1 mei is de vroegste datum. Drenthe en Groningen hebben al afgekondigd dat zij geen evenementen toestaan tot 1 juni. Om verwachtingen te managen richting evenementorganisatoren, is er behoefte aan een landelijke lijn rondom evenementen in de eerste helft van 2021. Het verzoek hiertoe is gedaan in het Veiligheidsberaad.

Het kabinet heeft in deze lock down de regels rondom uitvaarten aangescherpt naar maximaal 50 personen, in principe inclusief erehaag. De eerder gehanteerde coulance regeling zullen we ook nu weer toepassen in bijzondere situaties. Situaties waarbij afgeweken zou moeten worden, moeten gemotiveerd voorgelegd worden aan de gemeenten.

Afgelopen week kwamen moeilijke situaties rondom de corona aanpak op ons allen af. We kregen berichten dat de levering van het AstraZeneca vaccin lager zou worden, persoonsgegevens werden gestolen bij de landelijke GGD-GHOR, de eerste uitbraken van verschillende varianten werden in Nederland ontdekt en vooral jongeren zorgden voor een explosie aan ongeregelde heden in het land. Het was al met al een onrustige week die ons allen treft. Toch zie ik hierin ook mooie lichtpuntjes: de echt hartverwarmende reacties vanuit de samenleving richting politie, de maatschappelijke initiatieven om getroffen ondernemers te steunen, aanbiedingen vanuit onverwachte hoek, zoals boeren en de harde kern van voetbalsupporters, om te helpen bij de ongeregelde heden en de grote complimenten voor de intensieve samenwerking tussen tal van partners. Deze lichtpuntjes geven hoop en vertrouwen in de toekomst.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Drs. P.H. Snijders,